

Bruselj, 22. november 2017
(OR. en)

14210/17

SPORT 93
EDUC 409
JEUN 144
EMPL 543
SOC 711

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	delegacije
Št. predh. dok.:	13433/17 SPORT 79 EDUC 377 JEUN 128 EMPL 499 SOC 656
Zadeva:	Sklepi Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se srečali v okviru Sveta, o vlogi trenerjev v družbi – sklepi Sveta (21. november 2017)

V prilogi vam pošiljamo sklepe Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se srečali v okviru Sveta, o vlogi trenerjev v družbi, ki jih je Svet sprejel na 3577. seji 21. novembra 2017.

Sklepi Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se srečali v okviru Sveta, o vlogi trenerjev v družbi

SVET EVROPSKE UNIJE IN PREDSTAVNIKI DRŽAV ČLANIC –

OPOZARJAJO NA NASLEDNJE:

1. V skladu s členom 165 Pogodbe o delovanju Evropske unije Unija prispeva k spodbujanju evropske razsežnosti v športu ob upoštevanju njegove posebne narave, na prostovoljstvu temelječih struktur ter njegove družbene in vzgojne vloge.
2. Svet Evropske unije je 23. maja 2017 sprejel tretji delovni načrt Evropske unije za šport (2017–2020), ki je šport in družbo opredelil kot prednostni temi sodelovanja v EU na področju športa, vlogo trenerjev pa kot eno ključnih vprašanj.

OB UPOŠTEVANJU NASLEDNJEGA:

3. Družba se je v zadnjih desetletjih zelo spremenila in sedanje generacije se zaradi razvoja tehnologije, gospodarstva in socialne strukture spopadajo s številnimi velikimi izzivi:
 - a. prebivalstvo čedalje bolj zanemarja telesne dejavnosti¹, kar je zlasti zaskrbljujoče pri otrocih in mladostnikih, saj so telesne dejavnosti bistvene za njihov razvoj²;

¹ Eurobarometer 412
(http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/archives/ebs/ebs_412_en.pdf).

² Poročilo Komisije o obvladovanju debelosti pri otrocih, SZO 2016
(http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/204176/1/9789241510066_eng.pdf?ua=1&ua=1).

- b. življenjski slog, pri katerem prevladuje sedenje in ki spodbuja debelost, ter zdravstvena vprašanja, povezana z daljšo pričakovano življenjsko dobo, so čedalje večja obremenitev za zdravstveni sistem, gospodarstvo in družbo³⁴;
- c. v nekaterih državah članicah EU narašča brezposelnost, zlasti med mladimi⁵;
- d. pred evropskimi družbami je zahtevna naloga, kako ostati povezana in vključujoča družba ter kako reševati vprašanja skupin, izpostavljenih marginalizaciji, npr. migrantov in beguncev⁶, starejših občanov, invalidov in socialno ranljivih mladih⁷;
- e. večja mobilnost vpliva na socialna področja, kot so trg dela, kulturna kohezija, socialne storitve in okolje;
- f. v športu se pojavlja čedalje več etičnih vprašanj.

³ Priporočilo Sveta o spodbujanju zdravju koristnih telesnih dejavnosti v različnih sektorjih, 2013 (<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2013:354:0001:0005:EN:PDF>).

⁴ Gospodarski stroški telesne nedejavnosti v Evropi, poročilo ISCA/Cebr, 2015 (<http://inactivity-time-bomb.nowwemove.com/report>).

⁵ Eurostat, statistični podatki o brezposelnosti, 2017 (http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Unemployment_statistics#Youth_unemployment_trends).

⁶ Ta dokument se nanaša na integracijo migrantov in beguncev v skladu s sklepi Sveta in predstavnikov vlad držav članic o integraciji državljanov tretjih držav, ki zakonito bivajo v Evropski uniji, sprejetimi 9. decembra 2016 (15312/16).

⁷ Skupine, ki so revščini in socialni izključenosti izpostavljene bolj kot splošna populacija. Etnične manjšine, migranti, invalidi, brezdomci, odvisniki od prepovedanih drog, izolirani starejši in mladi se vsi pogosto soočajo s težavami, ki lahko vodijo v še globljo socialno izključenost, ki se na primer kaže v nižji stopnji izobrazbe, brezposelnosti ali podzaposlenosti;

4. Hiter tehnološki razvoj bo povečal avtomatizacijo delovnih mest, s tem pa morda tudi omogočil, da bomo lahko več časa namenili rekreaciji⁸. Vendar so z informacijskimi tehnologijami pasivne dejavnosti za preživljanje prostega časa postale zlahka dostopne, računalniške razvedrilne dejavnosti pa so tako čedalje bolj priljubljene, kar še povečuje telesno nedejavnost.

POUDARJAJOČ:

5. Hkrati s tem se je v preteklih desetletjih tudi šport spreminjal in se še danes spreminja, kar je odraz širših socialno-kulturnih sprememb: z večjo demokratizacijo in raznovrstnostjo se je povečal razpon športnih disciplin z nastankom novih, to pa je ženskam olajšalo dostop do tradicionalno „moških“ disciplin in povečalo število športnih objektov; povečala se je zavest o pomenu športa in telesnih dejavnosti za zdravje in osebni razvoj; izkoriščanje potenciala športa za spodbujanje integracije in socialnega vključevanja, pa tudi komercializacija, ki spodbuja poslovni duh, podjetništvo in trgovino.
6. Šport in telesne dejavnosti lahko družbi pomagajo pri odpravljanju mnogih navedenih izzivov, hkrati pa jo obogatijo s svojim edinstvenim družbenim prispevkom:
- a. kot področje, ki zajema dejavnosti s pozitivnim vplivom na dobro počutje, zdravje in kakovost življenja ljudi vseh starosti;
 - b. kot družbeni pojav, ki združuje ljudi, utrjuje njihove družbene vezi na lokalni, regionalni, nacionalni in mednarodni ravni, spodbuja dejavnost državljanov, krepi čut za pravičnost in skupne vrednote⁹ med vsem prebivalstvom, ne glede na njihovo državljanstvo, vero, socialno ali kulturno ozadje;

⁸ Predvidoma naj bi 54 % delovnih mest v EU ogrožala avtomatizacija (“Technology at work. The Future of Innovation and Employment”, Carl Benedikt Frey, Michael Osborne et al, Oxford Martin School at the University of Oxford and Citi Global Perspectives & Solutions, 2015) (<http://www.oxfordmartin.ox.ac.uk/publications/view/2092>).

⁹ Spoštovanje človekovega dostojanstva, svoboda, demokracija, enakost, pravna država in spoštovanje človekovih pravic, vključno s pravicami pripadnikov manjšin (člen 2 PEU).

- c. z obogatitvijo prostočasnih dejavnosti, ki spodbujajo osebni razvoj ter razvoj socialnih in drugih osnovnih veščin med vsemi udeleženci in razvoj človeškega kapitala;
- d. s spodbujanjem sodelovanja pri prostovoljnih dejavnostih, ki prispevajo k večji udeležbi v družbi;
- e. z razvojem tehnologije, materialov in znanja za izboljšanje športnih rezultatov, kar zajema vse od nosljivih naprav, oblačil in prehrane do vadbenih postopkov, ki je s povečanjem učinkovitosti, varnosti in rehabilitacije pomagal različnim skupinam prebivalstva, npr. starejšim osebam in invalidom, tudi pri opravljanju dela in preživljanju prostega časa;
- f. s spodbujanjem urbanega razvoja za zadovoljevanje kulturnih in družbenih potreb državljanov in zavesti o okolju;
- g. s svojim pomembnim in čedalje večjim vplivom na gospodarstvo¹⁰.

PRIZNAVAJO NASLEDNJE:

- 7. Vloga trenerjev v športu je ključna, saj vodijo in usmerjajo ostale udeležence ter tako sooblikujejo njihovo znanje, spretnosti, možnosti, težnje, zdravje, dobro počutje in vrednote. V Evropi naj bi bilo predvidoma 5 do 9 milijonov trenerjev, ki vplivajo na življenje 50 do 100 milijonov Evropejcev¹¹.
- 8. Trenerji so osebe, ki načrtujejo in izvajajo športno usposabljanje z uporabo dokazljivega znanja in spretnosti za varno doseganje ciljev, kot so izboljšanje športnih rezultatov, rekreacija ali zdravstveni cilji.
- 9. V teh sklepih trenerji pomenijo športne trenerje, ki:
 - a. so ženske in moški, ki so bili v okviru formalnega, neformalnega in priložnostnega učenja usposobljeni za športne trenerje;

¹⁰ Delež športa v skupni bruto dodani vrednosti je ocenjena na 1,76 %, kar znaša 174 milijard EUR. V EU kot celoti naj bi delež s športom povezanih delovnih mest v skupni zaposlenosti predvidoma znašal 2,12 %, kar pomeni 4,5 milijona oseb (študija o prispevku športa h gospodarski rasti in zaposlovanju v EU (2012), Evropska komisija, Generalni direktorat za izobraževanje in kulturo).

¹¹ http://www.coachlearn.eu/_assets/files/project_documents/coachlearn-project-summary-website-june-2015.pdf

- b. vodijo in usmerjajo tako vrhunske športnike kot tudi rekreativne športne udeležence;
 - c. delo opravljajo poklicno in prostovoljsko.
10. Delo trenerjev zajema odgovornost, spretnosti in kompetence, ki jih ustrezno opredelijo posamezne države in športne organizacije.
11. Usposabljanje trenerjev in zahteve glede kvalifikacij trenerjev se od države do države razlikujejo. Nacionalno ogrodje kvalifikacij (v nadaljnjem besedilu: NQF) ali sistemi, navedeni v evropskem ogrodju kvalifikacij (v nadaljnjem besedilu: EQF), omogočajo lažjo primerjavo med različnimi državami in s tem večjo preglednost in primerljivost usposobljenosti in kvalifikacij na nacionalni in evropski ravni za mobilnost in vseživljenjsko učenje.

UGOTAVLJAJO NASLEDNJE:

12. Trenerji spadajo med ključne osebe v športu, ki pomagajo pri reševanju družbenih izzivov, saj lahko – odvisno od njihove vloge, položaja in okvira treninga – poleg svojih drugih nalog:
- a. vplivajo na posameznikove najzgodnejše izkušnje v športu in telesnih dejavnostih, podpirajo razvoj navad, povezanih s športom, in pripomorejo k ustvarjanju družbenih in gospodarskih koristi, ki jih prinaša kultura športa;
 - b. imajo čedalje večjo družbeno vlogo pri osebni razvoju športnih udeležencev, zlasti mladih športnikov, saj dajejo pozitiven zgled, krepijo motivacijo in samozavest ter vplivajo na vrednote, vedenjske navade in socialne veščine;
 - c. so v edinstvenem položaju, ko lahko spodbujajo socialno vključenost in enakost spolov ter pomagajo pri utrjevanju skupnih vrednot¹², spoštovanju različnosti in spodbujanju telesnih dejavnosti med vsemi družbenimi skupinami;

¹² Spoštovanje človekovega dostojanstva, svoboda, demokracija, enakost, pravna država in spoštovanje človekovih pravic, vključno s pravicami pripadnikov manjšin (člen 2 PEU).

- d. zagovarjajo in razvijajo integriteto športa in čut za pravičnost, poleg tega pa so tudi med prvimi, ki lahko ukrepajo v skladu z dolžnostjo skrbnega ravnanja, ko se pojavijo težave, na primer v primerih vnaprejšnjega dogovarjanja izidov tekem, dopinga, nasilja, izkoriščanja mladoletnih oseb itd.;
- e. vodijo prostočasne dejavnosti, povezane s športom in telesno dejavnostjo, ter sodelujejo pri s športom povezanih inovacijah, kar med drugim zajema blago, storitve in metode usposabljanja;
- f. vplivajo na športno izkušnjo drugih pomembnih skupin, npr. družinskih članov športnikov, gledalcev in navijačev ter drugih družbenih akterjev s čimer njihov vpliv ni omejen zgolj na šport, ampak sega tudi v druga ključna področja –

SE V SKLADU Z NAVEDENIM STRINJAJO:

- 13. Družba se spopada s številnimi izzivi, šport pa je v izjemnem položaju, ko lahko prispeva k njihovemu reševanju, pri čemer se vloga trenerjev, ki je prvenstveno vezana na šport, širi na druge dejavnosti, ki imajo širši vpliv na razvoj družbe in ljudi. Vloga trenerjev na področju športa in telesne dejavnosti, ki prispeva k celostnemu razvoju udeležencev, je primerljiva z vlogo učitelja v izobraževanju, zlasti pri otrocih in mladostnikih.
- 14. Glavna vprašanja v zvezi s trenerji zajemajo naslednje:
 - a. družba se mora zavedati čedalje večje vloge trenerjev;
 - b. povečati je treba zavest med trenerji o pomenu njihove vloge ter s tem povezanih možnosti in odgovornosti ter spodbujati nadaljnji razvoj te vloge;
 - c. povečati možnosti za vseživljenjsko učenje in usposabljanje trenerjev, da bi se lahko po potrebi uspešno odzvali na družbene spremembe, zlasti v povezavi z zdravstvenim varstvom, dolžnostjo skrbnega ravnanja ter na področju gospodarstva in socialnega vključevanja;
 - d. po potrebi je treba spodbujati enakost spolov in raznolikost pri opravljanju poklica trenerja ter povečati število ženskih trenerjev in oseb različnega družbenega in etničnega porekla med zaposlenimi in prostovoljci v različnih športnih panogah in na vseh ravneh;

- e. podpreti je treba razvoj dvojne poklicne poti športnikov in spodbujati poklic trenerja med mladimi;
- f. po potrebi je treba spodbujati ustrezno priznavanje poklica trenerja v državah članicah EU, in sicer z uveljavljanjem standardov kvalifikacij za trenerje in preglednostjo kvalifikacij v državah članicah in športnih organizacijah prek njihovega vključevanja v NQF in z navezavo na EQF;
- g. priznati je treba vlogo trenerjev prostovoljcev in jih ustrezno podpirati;
- h. razvijati je treba usposabljanje trenerjev ter izobraževanju trenerjev dodati mednarodno in čezsektorsko razsežnost z vključitvijo dobrih zgledov in koristnih delovnih metod, kot jih poznamo iz dela z mladino, npr. neformalnega in priložnostnega učenja prek športa, dela z osebami s posebnimi potrebami in iz podjetništva.

S TEM V ZVEZI POZIVAJO

15. DRŽAVE ČLANICE, NAJ OB UPOŠTEVANJU NAČELA SUBSIDIARNOSTI IN POSEBNOSTI ŠPORTA:

- a. pomagajo pri spodbujanju širše vloge trenerjev, ki, kadar je to primerno, zajema reševanje družbenih izzivov, s katerimi se sooča celotna družba;
- b. podpirajo izobraževalne programe in oglaševalske kampanje, da bi povečale število usposobljenih trenerjev in jim omogočile, da izboljšajo svoj dostop do trga dela in položaj na njem;
- c. izmenjujejo najboljše prakse s področja usposabljanja trenerjev;
- d. olajšajo sodelovanje med izobraževalnimi ustanovami, mladinskimi organizacijami, športnimi zvezami in športnimi krovnimi organizacijami v zvezi z izobraževanjem in usposabljanjem trenerjev;

- e. podpirajo razvoj predhodnega učenja in sistema vseživljenjskega učenja za trenerje, ki vključuje formalne, neformalne in priložnostne možnosti učenja na različnih ravneh treniranja;
- f. priznavajo in spodbujajo dejavnosti krovnih organizacij trenerjev in njihovih omrežij;
- g. v okviru športnega izobraževalnega sistema spodbujajo pristop, ki temelji na učnih dosežkih in je usklajen s cilji NQF in EQF, ter po potrebi vključitev kvalifikacij trenerjev v NQF s sklicem na EQF.

16. EVROPSKO KOMISIJO, NAJ:

- a. omogoči izmenjavo dobrih praks in smernic na področju usposabljanja trenerjev in razvoja kvalifikacij med državami članicami EU in športnimi organizacijami;
- b. preveri, ali bi bilo mogoče v delo strokovne skupine Komisije za razvoj spretnosti in človeške vire vključiti oblikovanje smernic o osnovnih zahtevah glede spretnosti in kvalifikacij trenerjev;
- c. nadaljuje spodbujanje primerljivosti usposobljenosti trenerjev v posameznih državah članicah in športnih organizacijah v okviru EQF;
- d. izvede raziskave glede vloge trenerjev s poudarkom na izzivih in ovirah v zvezi z izobraževanjem, mobilnostjo in trgom dela ter zaradi ocene vpliva športnih trenerjev na velike družbene izzive tako znotraj kot tudi zunaj športa;
- e. izkoristi možnosti Evropskega socialnega sklada, programa Erasmus+ in evropskega tedna športa za opozarjanje na pozitivno vlogo trenerjev in njeno promoviranje ter spodbuja mobilnost trenerjev;

17. ŠPORTNO GIBANJE IN DRUGE USTREZNE DELEŽNIKE, NAJ:

- a. po potrebi v tesnem sodelovanju z izobraževalnimi ustanovami oblikujejo vsebino programa usposabljanja za trenerje, ki bo sodoben in bo ustrezal trenutnemu razvoju v družbi, kot npr. glede znanja, povezanega s socialnimi veščinami, boja proti dopingu, dvojno poklicno potjo športnikov, mladinskim delom, zdravstvenim varstvom, podjetništvom, dolžnostjo skrbnega ravnanja, enakostjo spolov itd.;
- b. sodelujejo s trenerji pri razvoju varnih in učinkovitih prostočasnih dejavnosti, da bi ohranili privlačnost športa, da se bo lahko uspešno kosal z novimi vrstami računalniškega razvedrila;
- c. z usposabljanjem in spodbujanjem razvoja kvalifikacij trenerjev ter – med drugim – z izkoriščanjem možnosti današnje informacijske in komunikacijske tehnologije, povečajo dostopnost poklica trenerjev;
- d. spodbujajo raznolikosti med trenerji, med drugim z olajšanjem dostopa žensk, mladih in invalidov do tega poklica;
- e. pripomorejo k temu, da bodo osebe, ki delajo kot trenerji, ustrezno usposobljeni;
- f. spodbujajo vseživljenjsko učenje trenerjev, tudi s potrjevanjem kompetenc, in spodbujajo izmenjavo mnenj, spretnosti in znanja na lokalni, regionalni, nacionalni in mednarodni ravni;
- g. izkoristijo sredstva Evropskega socialnega sklada in programa Erasmus+ za podporo procesu vseživljenjskega izobraževanja trenerjev;
- h. podpirajo mobilnost trenerjev, da bi ti lahko povečali poznavanje kultur, drugih sektorjev in znanje jezikov ter drugih ustreznih novih znanj in spretnosti;
- i. sodelujejo z različnimi delodajalci, da bi preverili obstoj potreb za razvoj športnih dejavnosti, v katere bi lahko bili vključeni športni trenerji, da bi se spodbujala raznolikost med trenerji, kot npr. z izboljšanjem dostopa žensk in mladih.